

[Heilesen.]

lere og på restauranter, må anses for at virke meget uheldigt. Når man kan købe drikkevarer billigere hos forhandlere end på beværtninger, medfører dette en hel del ukontrolleret drikkeri, hvorfra mange af de sørgelige motorulykker stammer, og jeg må derfor anse en omlægning af hele øl- og spiritusbeskatningen for påkrævet. Ved en sådan forbedring af beværternes økonomiske vilkår må det anses for rimeligt, om man knytter langt strengere straffebestemmelser til de nye bestemmelser om overtrædelse af beværterloven, end tilfældet er i dag, eventuelt pålægger restauratørerne medansvar for motorulykker, når disse står i forbindelse med forudgående restaurationsbesøg. Derfor vil jeg finde det naturligt, om man snart tager spørgsmålet op til en nøjere prøvelse, og jeg tillader mig at spørge den højtærede handelsminister, om hun kunne tænke sig at tage spørgsmålet op sammen med justitsministeren og eventuelt lade den siddende alkoholkommision fremkomme med en indstilling til løsning af det meget krævende spørgsmål.

Jeg vil også gerne gøre et par bemærkninger angående den nyordning, der påtænkes med hensyn til nye statsgymnasier i Jylland. Med stor forbavselse ser jeg, at staten nu påtænker at bygge nye statsgymnasier i Aalborg og Aarhus, og jeg finder det så meget mere uforståeligt, som vi har fået afslag på to henvendelser om statens overtagelse af Hjørring gymnasium. Det ser altså ud til, at man vil hjælpe storbyerne.

Hvis man ser på statsgymnasiernes fordeling i amterne, viser det sig, at Hjørring og Thisted amter nu er de eneste amter, som ingen sådanne gymnasier har. Overfor Sønderjylland har staten erkendt, at den har første forpligtelse til at sørge for, at der er rimelige muligheder for adgang til gymnasieundervisning for enhver, som har lyst og evne dertil; men den nordjyske landsdel har staten svigtet i så henseende. Der findes for tiden 67 gymnasieskoler, hvoraf 35 er statsskoler. Disse sidste er imidlertid ujævnt fordelt, idet der findes 11 i Storkøbenhavn, 20 i provinsbyerne og 4 på landet — kostskolerne. Af de 20 i provinsbyerne er de 12 i Jylland:

Det vil sige, at der i Storkøbenhavn er et statsgymnasium for hver ca. 106 000 indbyggere, i Jylland et for hver ca. 130 000 indbyggere. Af samtlige 67 gymnasier ligger de 25 i Storkøbenhavn og 22 i Jylland, d. v. s. at der i Jylland er et gymnasium for hver ca. 71 000 indbyggere, i Storkøbenhavn er der et for hver ca. 46 700, og endda forlyder det, at staten påtænker at oprette to gymnasier i Københavns omegnskommuner, altså i Storkøbenhavn. For en fuldständigheds skyld kan det tilføjes, at i Hjørring amt er der ca. 95 000 indbyggere for hvert gymnasium.

Bestemmelserne i loven af 1949 om skolens styrelse og tilsyn har medført et faldende statstilskud. Medens statstilskuddet for Hjørrings vedkommende i 1948—49 var godt 100 000 kr., var det i 1950—51 kun 83 000 kr. og vil falde yderligere. Resultatet har da også været en stadigt stigende udgift for kommunerne. Denne udgift var i 1945—46 ialt 98 000 kr., i 1951—52 var den steget til ca. 211 000 kr.

Da Hjørring gymnasium har over halvdelen af sine gymnasieelever fra oplandet, fandt byrådet det rimeligt, at staten overtog gymnasiet, og det foretog henvendelse til undervisningsministeriet desangående. Her fik man imidlertid bestemt afslag. Afslaget var hovedsagelig begrundet med, at der forelå lignende henvendelser fra andre købstæder med kommunale gymnasier, så statens overtagelse af Hjørring gymnasium ville medføre vidtrækkende konsekvenser. Sådanne betragtninger hindrer altså ikke staten i at oprette nye statsskoler i Aarhus og Aalborg.

Hvis vi ikke i Nordjylland — også på dette område — skal vedblive at være samfundets stedbørn, må de kommunale gymnasier blive i stand til at tilbyde en tilsvarende skolepengeordning som den, der er gældende ved statsskolerne, hvor skolepengenes størrelse afhænger af forøgerens indtægt. Det er urimeligt, at mindrebemidlede i f. eks. Struers og Viborgs opland har fri undervisning i gymnasiet, medens de i Vendsyssel og Thy skal betale skolepenge. Dette forhold bør ændres.

Jeg anmoder den højtærede undervisningsminister om at se med velvilje og forståelse på de anførte forhold og om muligt yde os hjælp til at rette de urimelige tilstande.